

КОРОНАВИРУСИ

Коронавирусите (CoV) се големо семејство на вируси кои предизвикуваат болести кои се движат од обична настинка до потешки заболувања, како што се Блискоисточен респираторен синдром (MERS-CoV) и Тежок акутен респираторен синдром (SARS-CoV). “Нов коронавирус” е нов вид на коронавирус што претходно не бил идентификуван кај луѓето.

Постојат четири главни подгрупи на коронавируси.

Вообичаените хумани коронавируси од кои луѓето најчесто заболуваат се: Coronavirus 229E, NL63, OC43 и HKU1. Понекогаш, анималните коронавирус (присутни кај животните) можат да еволуираат и да ја прескокнат бариерата животно-човек, односно да се пренесат кај луѓето. Три неодамнешни примери за тоа се новиот Коронавирус 2019 (nCoV), SARS-CoV и MERS-CoV.

SARS-CoV е за прв пат дијагностициран во ноември, 2002 година во Кина. Предизвика епидемија во периодот 2002-2003 во повеќе земји во светот, со вкупно 8.098 заболени и 774 смртни случаи. По 2004 година не е забележан хуман случај на SARS-CoV.

MERS-CoV е за прв пат пријавен во 2012 година во Саудиска Арабија. Од тогаш се детектирани случаи во многу земји во светот, сите поврзани на некој начин со Арабскиот полуостров, кој останува најзасегнат од ова заболување до денешен ден.

На 31 декември 2019 година Кинеските здравствени власти го известуваат СЗО за појава на кластер на пневмонии со непознат причинител во Вухан, Кина. На 9-ти јануари 2020 година, веќе беше идентификуван нов коронавирус (nCoV), за кој после истражувањата за генетско секвенционирање утврдено е дека припаѓа на родот бета-корона вируси.

Коронавирусите се зоонози, што значи дека тие се пренесуваат помеѓу животните и луѓето. Деталните истражувања откриле дека кај луѓето инфекциите со SARS-CoV се пренесуваат од некои видови на мачки, а MERS-CoV од двогрби камили.

Неколку познати коронавируси кружат меѓу животните, но сè уште не се детектирани кај луѓето. Како што се подобрува надзорот над заразните заболувања низ целиот свет, веројатно ќе бидат идентификувани се повеќе коронавируси. Некои коронавируси можат да се пренесат од човек на човек, обично по близок контакт со заразен пациент, на пример, на работно место, во семејството или во болница.

Вообичаените знаци на инфекција вклучуваат респираторни симптоми - треска, кашлица и тешкотии во дишењето. Во потешките случаи, инфекцијата може да предизвика пневмонија, тежок акутен респираторен синдром, откажување на бубрезите, па дури и смрт.

Не постои специфичен третман за заболување предизвикано од нов коронавирус, слично како за најголем број од вирусите. Сепак, многу од симптомите можат да бидат третирани и затоа третманот треба да е врз основа на клиничката состојба на пациентот. Покрај тоа, адекватната нега на заболениите лица може да биде многу ефикасна.

Стандардните препораки за спречување на ширење на инфекцијата вклучуваат редовно миење на рацете, покривање устата и носот при кашлање и кивање, темелно готвење на месо и јајца, избегнување близок контакт со секој што покажува симптоми на респираторно заболување, како што се кашлање и кивање.

Бидејќи здравствените работници доаѓаат во контакт со пациенти почесто отколку што е тоа случај со општата популација, СЗО препорачува здравствените работници постојано и доследно да применуваат соодветни мерки за превенција и контрола на инфекција.

Нема достапна вакцина за корона вирусите.

СЗО ги охрабрува сите земји да го зајакнат надзорот за сериозни акутни респираторни инфекции (САРИ), внимателно да ги разгледаат сите невообичаени модели на случаи на САРИ или пневмонија и да го известат СЗО за кој било сомнителен или потврден случај на инфекција со нов корона вирус. Земјите се охрабруваат да продолжат со зајакнување на нивната подготвеност за итни случаи во согласност со Меѓународниот здравствен правилник (2005).

Извор:

<https://www.who.int/health-topics/coronavirus>,

<https://www.cdc.gov/coronavirus/types.html>.